

ZALAEGERSZEGI TÖRVÉNYSZÉK	
9.	
(2015 MÁJ 28.	
Példány: db	Meli: db
Az ügyirat számát: h-810.029/2014/12	

Az irat érkezés módja:
postán, gyűjtőből, fax, e-mail,
átadókönyvben, panasznap,
közvetlen beadás.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/1608-0/2015	
Érkezett: 2015 JÚN 03.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 6 + 2 db	H

Alkotmánybíróság részére!

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

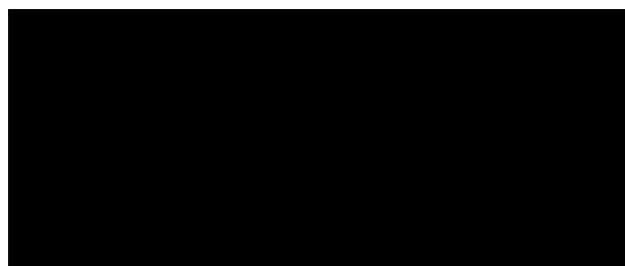
**A Zalaegerszegi Törvényszék
útján**

Zalaegerszeg

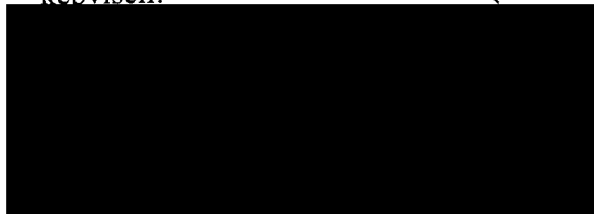
Várkör 2.

8900

(postacím: 8901 Zalaegerszeg, Pf.
221.)

képviseli:

Alkotmányjogi panasza

a Pécsi Ítéltábla

Gf. V. 40.033/2014/15. számú

ítélete

valamint a

Zalaegerszegi Törvényszék

4.G. 40.029/2014/7. sz. ítélete ellen

**Eredeti céges iratokkal az AB felé továbbítandó
példány!**

Alkotmánybíróság

1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [redacted] ügyvezető a [redacted]
[redacted] felperes által a [redacted]
[redacted] alperes ellen *szervezés érvénytelenségének megállapítása iránt*
indított perben a Zalaegerszegi Törvényszék 4.G. 40.029/2014. sz. ügyben hozott 17. sz.
ítélete (a továbbiakban: **Ítélet**) vonatkozásában a Pécsi Ítéltábla Gf. V. 40.033/2014. sz.
ügyben hozott 15. számú ítélete ellen (a továbbiakban: **jogerős Ítélet**), amelyet a felperes
képviselője részére postai úton, 2015. március 23. napján került kézbesítésre a K/1 sorszám
alatt [redacted] budapesti közjegyző által kiállított tanúsítvánnyal hitelesített cégkivonattal
eljárési jogosultságát igazoló ügyvezető igazgatója útján a számunkra nyitva álló törvényes
határidőn belül

Alkotmányjogi panasszal

élünk, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény (a továbbiakban: **Abtv.**) 27. §-a
alapján. Eljárési jogosultságomat igazoló közjegyzői tanúsítvánnyal ellátott cégkivonatot jelen
alkotmányjogi panaszomhoz mellékelem.

I. Eljárési szabályok

A Pécsi Ítéltábla mint másodfokú bíróság által Gf. V. 40.033/2014. sz. ügyben hozott 15.
számú ítéletét postai kézbesítés útján 2015. március 23. napján vette kézhez a felperes
képviselő ügyvezető, melyet K/6 számon mellékletként csatolok (a „jogerős Ítélet”).

A „jogerős Ítélet” olyan Alaptörvény-ellenes bírói döntés, amely Alaptörvény ellenes módon
fejezte be a bírósági eljárásunkat, ezáltal az alábbiakban kifejtettek szerint, az Alaptörvényben
továbbá az Emberi Jogok Európai Egyezményében biztosított alapjogainkat is közvetlenül sérti.
Érintettségünk tekintetében nyilatkozunk, hogy a [redacted] mint gazdasági társaság
személye azonos az „Ítélet” és a „jogerős Ítélet” címzettjének személyével továbbá, hogy a
„jogerős Ítélet” alapjogainkat sérti a lentebb kifejtett módon.

A jelen panaszomat az Abtv. továbbá az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013.
(II. 27.) AB. Tü. határozat rendelkezéseinek megfelelően, a törvényes határidőn belül,
ügyvezetőnk útján tettük meg.

Nyilatkozunk, hogy az alkotmányjogi panaszban feltüntetett személyes adatok
nyilvánosságra hozatalához nem járulunk hozzá.

Álláspontunk szerint a „jogerős Ítélet” a felperes Alaptörvényben, továbbá az Emberi Jogok Európai Egyezményében (EJEE) biztosított tisztességes eljáráshoz való jogát súlyosan sértő módon került meghozatalra.

A Pécsi Ítéltábla határozata Alaptörvénybe illetve az EJEE-be ütköző módon bíralták el a felperes szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perben benyújtott fellebbezését tekintettel arra, hogy a hivatkozott „Ítélet” esetében az ítélethozatal alapjául szolgáló tényállást a Pécsi Ítéltábla Gf. IV. 30.160/2012/6. sz. jogerős (K/2 melléklet) ítéletében megállapított tényállással egyezően határozta meg. A K/2 sorszám alatt mellékelt ítéletből egyértelműen megállapítható, hogy [REDACTED] az ítélkező bírói tanács előadó bírójának a személye azonos a „jogerős Ítéletet” hozó tanács elnökének dr. [REDACTED] tanácselnöknek a személyével, ezáltal a döntés sérti az alapjogainkat és ennek megfelelően ellentétes az Alaptörvény rendelkezéseivel a lentebb kifejtett módon.

II. Tényállás:

A rendelkezésekre álló jogorvoslati út igénybevétele, továbbá az alapjogainkat sértő Ítélet előzményei

2.1. A kérelmező (a továbbiakban: **felperes**) [REDACTED] 2007. július 4-én bányászati jog átruházási megállapodással a Pécsi Bányakapitányság átruházást jóváhagyó határozata alapján megszerezte a [REDACTED] bányatelken történő tőzeg kitermelésére a bányászati tevékenység gyakorlásának a jogát.

A [REDACTED] (NIF Zrt.) **alperes** 2008. évben a bányatelken átmenő M7-es autópálya nyomvonalát fektette le, valamint ugyanekkor elvégezte az autópálya fölött átívelő átjáró kivitelezését, valamint az átjáróhoz oda- és elvezető K3. külterületi mellékút kivitelezését is.

A [REDACTED] azáltal, hogy az alperes a [REDACTED] hrsz-ú ingatlanokon megépítette az említett külterületi mellékutat, kitermelési tevékenységet nem végezhetett, így bányászati jogát sem gyakorolhatta, amelyből eredően őt kár érte. Az alperes felhívásra a kár összegét nem fizette meg a felperes részére, ezért a Zalaegerszegi Törvényszéknél vele szemben kereseti kérelmet terjesztettünk elő.

A felperes jelen ügy alperese ellen **kártérítés megfizetése iránt indított perében a Zalaegerszegi Törvényszék 2012. január 16. napján kelt 4 G. 40.162/2010/52. sz. közbenső ítéletével megállapította**, hogy az alperest kártérítési felelősség terheli, mivel a Nemzeti Közlekedési Hatóság Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatósága 242/60/2007. számú határozatának 4. pontjában foglalkozó „keresztelő külterületi mellékút (3. sz.) az autópálya 187 + 862,76 kilométerszelvényben” megnevezésű közlekedési létesítmény építésével a létesítmény és annak védőpillére alatt területen a felperes számára a bányászati jog gyakorlását lehetetlenné tette.

Az ítélet indoklása részében kifejezetten rögzítette, hogy a **bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény** (a továbbiakban: Btv.) 26/C. § (3) bekezdése alapján – figyelemmel a Btv. 49. § 16. pontjára is – az alperesnek a 3. számú külterületi mellékút megépítése előtt a kivett

helyi nyilvánítási eljárást kellett volna kezdeményezni a területileg illetékes bányakapitányságnál.

2.2. Az alperes a hivatkozott ítélet ellen a Pécsi Ítéltáblához fellebbezést nyújtott be. A Pécsi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság **Gf. IV. 30.160/2012. sz.** ügyben 2012. november 15-én **/6. számon hozott jogerős ítéletével (K/2 sorszám alatt mellékelve) a törvényszék elsőfokú ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.** Az ítélet indokolásában az alábbiakat fejtette ki:

Felek a 2003. január 16-án aláírt megállapodásban megállapodtak abban, hogy a [REDAKT] ingatlanokból kerültek kialakításra a [REDAKT] új ingatlanok. A felek közötti megállapodás alapján a bányatelek területén a bányatelket és a bányászati jogot érintően kártalanításra került sor. A felsorolt helyrajzi számú ingatlanokon kártalanítás következtében az akkori bányavállalkozó a bányászat lehetőségéről a törvényszék álláspontja szerint kifejezetten lemondott. A [REDAKT] felperes – aki az érintett bányatelek vonatkozásában jelenleg is bányászatra jogosult – az érintett ingatlanokon bányászati tevékenységet nem végezhet.

A K/2 sorszám alatti mellékelt ítélet 12. oldalának tanúsága szerint az **ügyben ítélező bírói tanács előadó bírójá [REDAKT] bíró úr volt.**

2.3. A [REDAKT] a fenti bírósági határozatokra hivatkozással a **Zalaegerszegi Törvényszéknél szerződés érvénytelenségének megállapítására semmiségre történő hivatkozással** terjesztett elő keresetet 2013-ban. A semmisség megállapítását a Btv. vonatkozó rendelkezéseire alapozva terjesztettük elő figyelemmel arra, hogy a törvény kógens rendelkezést tartalmaz, amely szerint a kártalanítást a kivett helyi nyilvánítási eljárás lefolytatásával hatósági határozatban kell megállapítani. Hivatkoztunk továbbá konkrétan a Btv. 2003-ban hatályos 49. §-nak 16. pontjára, valamint a Btv. 26/C. §-nak (3) bekezdésére is. Az idézett törvényi rendelkezések alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a bányatelek területén történő kártalanítást, a törvényi szabályozás alapján hatósági határozat rendelheti el, amelyben a kártalanítás összegét is meg kell állapítani, azaz a Pécsi Ítéltábla előzőekben hivatkozott jogerős ítélete a Btv. rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyásával a bányatelek területére és a bányászati jogra vonatkozóan nem állapíthatott volna meg kötelezettséget a bányászatra jogosultra, a [REDAKT] 2012. november 15-én kelt ítéletével.

Tekintettel arra, hogy az időközben felülvizsgálattal megtámadott jogerős ítélet a Btv. rendelkezéseit továbbra sem vette figyelembe – annak ellenére sem, hogy beadványainkban kifejezetten kértük, hogy a tényhelyzet és a Btv. rendelkezéseinek összefüggéseire részletesen térjen ki – a Btv. rendelkezéseit azonban továbbra sem alkalmazta, a felek közötti megállapodás a bányatörvény rendelkezéseibe ütközik, azaz törvénytört, semmis és ezáltal a jogerős ítélet is jogszabálysértő.

Semmis továbbá a felperes által támadott szerződés és jogsértő az ítélet is, az ítéletben megfogalmazottak szerint azért is, mert a Pécsi Ítéltábla hivatkozott ítélete az M7-es autópálya nyomvonalát és védőpillérét meghaladó mértékben, nem a megvalósult közlekedési célt szolgáló területre állapította meg a kártalanítást, hanem a létesítmény területét meghaladó helyrajzi számokra vonatkozóan is, mely a Btv. 49. §-nak 16. pontjával mint kógens, törvényi rendelkezéssel is ellentétes.

Amennyiben a Btv. rendelkezését a kivett hely tekintetében értelmezi, úgy a törvényből egyértelműen az következik, hogy kivett hely közlekedési célt szolgáló terület lehet a

földhivatali nyilvánításban feltüntetett területnek csak és kizárólag a létesítmény által lefedett területe.

2.4. A Zalaegerszegi Törvényszék, mint elsőfokú bíróság által 4. G. 40.029/2014. sz. ügyben 2014. május 14-én hozott /7. sz. ítéletével (K/3 sz. melléklet) a felperes keresetét elutasította. Az ítélet az elsőfokú „Ítélet” III. pontjának tanúsága szerint arra, hogy a „a bíróság a tényállást a felek a felülvizsgált, jogerős ítéletben rögzített tényállással egyezően határozta meg.” Az ítéletben említett jogerős ítélet pedig azonos volt a Pécsi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Gf. IV. 30.160/2012/6. számon hozott jogerős ítéletével. Az ítélet indokolása szerint az érintett ingatlanok vonatkozásában 2002. december 4-én kötött majd többször módosított szerződés kártalanítási szerződésnek minősült, és az nem ütközik a felperes álláspontjával szemben a Btv. 26. §-nak (11) és (14) bekezdéseibe sem. Minthogy a kártalanítási szerződés a felperes által állított okból a bíróság álláspontja szerint nem érvénytelen, a bíróság a keresetét elutasította.

2.5. A Zalaegerszegi Törvényszék ítéletével szemben a felperes fellebbezést nyújtott be majd az annak elbírálására illetékességgel rendelkező Pécsi Ítéltábla ellen elfogultsági kifogást terjesztett elő. A Pécsi Ítéltábla Gf. V. 40.033/2014/2. számú 2014. július 8-án kelt végzésével (K/4. sz. melléklet) felhívta a felperes arra vonatkozóan, hogy írásban nyilatkozzon arról, hogy a perben kéri-e a Pécsi Ítéltábla bíráinak kizárását. A Pécsi Ítéltábla a felperesnek a bíróság kizárásra irányuló indítványát ezt követően elutasította. A felperes 2015. január 06. napján kelt újabb indítványában indítványozta [REDAKT] az ügyében eljáró tanácselnök bíró kizárását tekintettel arra, hogy jelen per tanácselnöke ugyanaz a bíró, aki a felperes korábbi a Pécsi Ítéltábla előtt Gf. IV. 30.160/2012. számon folyamatban volt eljárásában ítélező tanács előadó bírója volt. A Pécsi Ítéltábla Gkk. VI. 40.004/2015/2. számú 2015. január 8-án kelt végzésével (K/5. sz. melléklet) elutasította a felperesnek az ügyben eljáró tanács elnökének kizárására irányuló elfogultsági kifogását.

2.6. A Zalaegerszegi Törvényszék ítéletével szemben a felperes által benyújtott fellebbezést a Pécsi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Gf. V. 40.033/2014. sz. ügyben 2015. február 26-án /15. számon hozott jogerős ítéletével elutasította. (K/6 számú melléklet)

A törvényszék ítéletével megállapította, hogy az elsőfokú bíróság **a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a tényállást helyesen állapította meg.** A jogerős ítélet szerint a Btv. 3. § (1) bekezdése alapján amennyiben a bányavállalkozó valamely oknál fogva nem végezheti el az ásványi nyersanyag kitermelését akkor az, nem kerül a tulajdonába és mivel a tulajdonjogot nem szerezheti meg ezzel kár éri, ebből következően kártalanításra jogosult. A „jogerős Ítélet” indokolása szerint téves a felperesnek a fellebbezésben kifejtett álláspontja, azon kérdésben, hogy a Btv. 26. § (14) bekezdése alapján a kivett helyé nyilvánítás a kártalanítás feltétele lenne. A törvényszék álláspontja szerint a felperes jogelődje abban egyezett meg az alperessel, hogy a bányatelekhez tartozó ingatlanokon nem folytat bányászatot, illetve két ingatlanon csak korlátozottan folytatja ezt a tevékenységet, ebből adódóan a szövetkezet a felperes jogelődjével a bányatelek módosításáról állapodott meg, erre pedig a jogszabály lehetőséget ad számára. A törvényszék álláspontja szerint az ingatlanok esetében a bányászati jogról nem mondhat le a bányavállalkozó, mert a bányászati jog a bányatelekben (meghatározott tárrészben) ölt testet és nem a felszíni ingatlanban.

A felperes jogelődje és az [REDAKT] között létrejött megállapodás ezért nem ütközik a Btv. 26. § (14) bekezdésébe, de akkor sem ütközne a jogszabályhelybe, ha a kártalanítást a bányavállalkozó a kivett helyé nyilvánításra tekintettel

kapta volna meg. Az, hogy a kivett helyre nyilvánító határozatban rendelkezni kell a kártalanításról is, illetve a kártalanítással meg nem elégedő bányavállalkozó többletkártalanítási igényét bíróság előtt érvényesítheti nem zárja ki azt, hogy az érintettek a kártalanításban megállapodjanak.

A törvényszék megítélése szerint a per eldöntéséhez szükséges tények az okiratokból megállapíthatóak voltak, így további bizonyítási eljárás lefolytatására nem volt szükség, mivel a perben eldöntendő kérdés jogkérdés volt.

A „jogerős Ítélet” 8. oldalán írtak alapján az ügyben elzárt tanács elnöke [REDACTED]
bíró úr volt.

III.

Az Alaptörvény vonatkozó rendelkezései

Az Alkotmánybíróság

24. cikk (2) bekezdés

d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;

f) vizsgálja a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközését.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

IV.

Jogi érvelés A „jogerős Ítélet” Alaptörvény ellenessége

*Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint **mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.***

Az Alaptörvény negyedik módosítása 2013. április 1. napjával hatályon kívül helyezte az Alaptörvény 2012. január 01-jei hatálybalépése előtt meghozott alkotmánybírósági határozatokat. Ebből adódóan az Alkotmánybíróság már több esetben vizsgálta, hogy felhasználhatja-e a fenti időpontot megelőzően hozott határozatainak a tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggő megállapításait. Az Alkotmánybíróság a **13/2013. (VI. 17.) AB határozatában** megállapította, hogy a hatályon kívül helyezett alkotmánybírósági határozatokban kidolgozott érvek, jogelvek és alkotmányossági összefüggések felhasználhatóak az újabb ügyekben vizsgálandó alkotmányjogi kérdések elbírálásakor is; „ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntés indoklásába történő illesztése.” {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]}

Az Alkotmánybíróság a **7/2013. (III. 1.) AB határozatban** (a továbbiakban: Abh.) megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt szabály értelmezésekor – az Alkotmánnyal fennálló tartalmi és kontextuális egyezés okán – irányadónak tekinti a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joggal kapcsolatban kimunkált korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot.

Jelen ügyben ebből következően az Alkotmánybíróság vizsgálhatja, hogy az Alaptörvény értelmezési szabályai, továbbá a konkrét ügy nem zárják-e ki a tisztességes és pártatlan bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatos alkotmánybírósági gyakorlat alkalmazását, illetve szükséges-e azok felhasználása az alkotmányjogi kérdés eldöntéséhez. **Az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése szerinti értelmezési szabályok alapján az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és a történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.** A Nemzeti hitvallás deklarálja, hogy: „**népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi**”. Ennek értelmében a demokratikus jogállammal szembeni elvárás, hogy polgárai számára biztosítsa a tisztességes eljárást, amelynek során az eljáró szerveknek részrehajlás nélkül, azaz pártatlanul és ésszerű határidőn belül kell döntenüik. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése pedig a bírósági eljárásokkal szemben fogalmazza meg követelményként a pártatlanságot, a tisztességes és nyilvános eljárást, valamint a jogviták ésszerű határidőn belüli elbírálását. A polgári átalakulást konstituáló törvények sorában a nagy eljárásjogi kódexek (1868. évi LVI. törvénycikk a polgári törvénykezési rendtartás tárgyában, a polgári perrendtartásról szóló 1911. évi I. törvénycikk, a bűnvádi perrendtartásról szóló 1896. évi XXXII. törvénycikk) mindegyike biztosította a bírósághoz fordulás jogát, a bírák pártatlanságát és függetlenségét a kizárási és összeférhetetlenségi szabályokon

keresztül, valamint a jogorvoslathoz való jogot. A jelenleg alaptörvényi és alapelvi szinten szabályozott tisztességes eljáráshoz való jog elemeiben jelen volt a chartális alkotmány előtti magyar jogrendszerben is. Az Alkotmány (az 1989. évi XXXI. törvénnyel módosított 1949. évi XX. törvény) ugyan a tisztességes eljárás fogalmát *expressis verbis* nem ismerte, azonban azt az Alkotmánybíróság a jogbiztonságból fakadó eljárási garanciák [Alkotmány 2. § (1) bekezdése] és a pártatlan bírósághoz való jog [Alkotmány 57. § (1) bekezdése] egymásra vonatkoztatása révén levezette az Alkotmányból. Az Alkotmánybíróság ennek során figyelemmel volt az – Alkotmány 57. § cikkéhez egyébként mintát nyújtó – nemzetközi egyezményekre is, mind a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmányának (a továbbiakban: Egyezségokmány) 14. Cikkére, mind az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságjogok Védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 6. cikkének vonatkozó rendelkezéseire is.

A tisztességes eljárás „fair trial” elvét az 1976. évi 8. tvr.-el kihirdetett Egyezségokmány 14. cikkének (1) bekezdése úgy fogalmazza meg, hogy: „*Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.*”; az EJEE valamint az ahhoz tartozó tizennégy kiegészítő jegyzőkönyv, melyet Magyarországon az 1993. évi XXXI. törvény hirdetett ki, a hazai jogrendszer részévé vált.

Az EJEE 6. cikkének 1. pontja szerint pedig: „*Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.*”

Ebből következően Magyarország olyan nemzetközi jogi kötelezettséget vállalt, amelynek belső joggal való összhangját az Alaptörvény Q cikkének (2)-(3) bekezdése alapján is köteles biztosítani. Az EJEE 19. Cikke értelmében a Magas Szerződő Felek, – köztük Magyarország is – az Egyezményben foglalt kötelezettségek tiszteletben tartásának biztosítása céljából hozták létre az Emberi Jogok Európai Bíróságát (EJEB)-et, amelynek megállapításai, gyakorlata a részes államok bíróságaira nézve is kötelező erővel bírnak. Ezzel kapcsolatban utalunk arra is, hogy az Alkotmánybíróság az Egyezményben foglalt rendelkezések, valamint az EJEB joggyakorlatának a bíróságokra nézve kötelező erejét több határozatában is elismerte.

Az EJEE. 6. cikkelyének 1. pontjában meghatározott tisztességes eljáráshoz való jogát az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében foglaltakból is következik. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz fűződő jogot az Alaptörvénnyel összefüggésben is érvényesen, a különböző nemzetközi dokumentumok és a hozzájuk fűződő nemzetközi joggyakorlat, különösen a strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) joggyakorlata által inspirálva az eljárás egészének minőségeként azonosította. E minőségben a jogérvényesítéssel kapcsolatos eljárások valamennyi garanciális eleme meg kell, hogy jelenjen. Ezért egy eljárás összességében minősíthető „tisztességesnek” akkor, ha abban magával a bírósággal összefüggő, a bíróság előtti eljárással kapcsolatos, az eljárásban részt vevő ellenérdekű felek helyzetének kiegyensúlyozását szolgáló garanciák érvényesülnek.

Az EJEB releváns joggyakorlata alapján a szerződő államok által felállított valamennyi bírói fórumtól elvárt, hogy teljes körűen biztosítsa az EJEE 6. cikkében foglalt garanciák érvényesülését. Az Egyezmény 6. cikkének 1. pontja mindenki számára garantálja azt, hogy a

polgári jogaival és kötelességeivel kapcsolatos vitáról bíróság döntsön. Ennek a „bírósághoz való jognak” – egyik vetülete a tisztességes eljáráshoz való jog erre bárki hivatkozhat. A tisztességes eljáráshoz való jogot a 6. cikk 1. pontjában meghatározott követelményt – amelyre vonatkozó biztosítékokat – minden bíróságnak biztosítania kell, úgy első fokon, mint másodfokon is. Amennyiben az EJEE rendelkezéseinek korábbi megsértését a bíróság tudja kiküszöbölni – köteles azt megtenni. Így tehát a 6. cikk 1. bekezdése biztosítja a peres feleknek a nevezett bíróság esetében a tisztességes eljáráshoz való jogát polgári jogaikkal és kötelességeikkel kapcsolatos döntés érdekében. Az EJEB többször rámutatott, hogy az Egyezmény 6. cikke 1. pontjában rögzített tisztességes tárgyaláshoz való jogot az Egyezmény Preambulumának fényében kell értelmezni, mely kimondja, hogy a szerződő államok közös öröksége a jog uralma, mely a jogbiztonság egyik aspektusa. A tisztességes eljárás (fair trial) követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni.

A nemzetközi jog és magyar jog összhangjának biztosítása nemcsak jogalkotói feladat, hanem valamennyi állami szervnek így a Bíróságoknak is kötelezettsége, amikor a jogszabályokat értelmeznie kell. Ez azt jelenti, hogy az alkalmazandó jogszabályt a nemzetközi jogra is figyelemmel, azzal összhangban kell értelmezni.

Az Egyezménynek való megfelelés vizsgálata az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az egyezményszöveg értelmezésével és az Európai Emberi Jogi Bíróság esetjogának felhívásával, elemzésével történik.

Ezzel kapcsolatban utalunk az EJEB joggyakorlatában felállított alapelvre is, amely szerint az eljárás tisztességessége szempontjából óriási jelentősége van a tisztesség látszatának is, miközben a nemzeti bíróságok ténybeli és jogi tévedéseit az egyezményes eljárásban csak akkor és annyiban kell megvizsgálni, amikor és amennyiben e tévedések az Egyezmény megsértéséhez vezetnek.

Az Alkotmánybíróság már több határozatában is megállapította, hogy mindezek alapján nincs akadálya a tisztességes eljáráshoz való jogot értelmező, de már hatályon kívül helyezett alkotmánybírósági határozatok egyes elvi megállapításai felhasználásának az Alaptörvény értelmezésekor, mivel azok összhangban vannak az Alaptörvény céljával és értelmező rendelkezéseivel is. Az Abh. szerint ugyanakkor nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy az Alkotmánybíróság tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos gyakorlata (is) az absztrakt utólagos normakontroll talaján jött létre, ezért értelemszerűen a jogszabályi környezet alkotmányosságának vizsgálatára fókuszál. Az Alaptörvény az Alkotmánybíróság feladatává tette a bírósági döntések alkotmányossági felülvizsgálatát, e hatáskörében eljárva azonban továbbra is az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének orvoslása, végső soron az Alaptörvény védelme érdekében lép fel. Ebből következően a tisztességes eljáráshoz való jog követelményrendszerének alaptörvényi szabályai már nemcsak a jogszabályok, hanem az egyes bírói döntések számára is alkotmányos mércéül szolgálnak {Abh., Indokolás [25]–[27]}.

Az Alkotmánybíróság eddigi következetes álláspontja szerint a pártatlanság, az elfogulatlan és tisztességes eljárás alkotmányos követelmény. A tisztességes eljárás pedig olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni (összefoglaló jelleggel idézi az Abh., Indokolás [24]).

Az **Alaptörvény 27. cikke** a társasbíráskodás elvét tekinti alapvetőnek, amikor megállapítja, hogy Magyarországon a bíróságok főszabály szerint – törvény eltérő rendelkezése hiányában – tanácsban ítélik meg. Természetesen a társasbíráskodás elve nem zárja ki azt, hogy törvényileg szabályozottan egyesbíró járjon el különböző eljárásokban, adott esetben korábbi szabályozás szerint tanácsülés elé tartozó ügyekben. Erre hatályos jogrendszerünk több ízben is lehetőséget ad, illetve kifejezetten egyesbíró elé utalja az adott ügytípust [pl. a Pp. 11. § (1) bekezdése kimondja, hogy az első fokon eljáró bíróság – bizonyos ügyek kivételével – egy hivatásos bíróból áll (egyesbíró)]. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárás szabályainak vizsgálatával összefüggésben kifejtett álláspontja szerint **a társasbíráskodás és a bírói függetlenség egymást kiegészítő és a tisztességes eljárás követelményével szoros összefüggésben lévő alkotmányos követelmények.** Az Alkotmánybíróság azt is leszögezte, hogy a „**bíróság függetlenségének ereje**” és a „**tisztességes eljárás fokozott garanciája**” **fejeződnek ki abban, hogy a – lelkiismeretüknek megfelelő – törvényes döntés meghozatalára feljogosított bírákból álló bírói tanács, mérlegelő tevékenységének eredményeképpen születik meg a döntés.** A társasbíráskodás elvéből tehát az következik, hogy a ténymegállapítás, a jogértelmezés és a **döntés a bírói tanács tagjait közösen illeti meg, és együttes tevékenységre kötelezi őket.** [20/2005. (V. 26.) AB határozat, ABH 2005, 202, 220.] A tanácsülés – mint döntési forma – tehát együttes tevékenységet feltételez, amelynek során a **bírák közösen munkálkodva, együttműködve állapítják meg a tényállást, mérlegelik a rendelkezésre álló bizonyítékokat, értelmezik és alkalmazzák a jogszabályi rendelkezéseket, és véleményüket ütköztetve hozzák meg döntésüket** melynek során a bírói szervezetben elfoglalt helyzetéből adódóan **a tanács elnökének kiemelkedő szerepe van.**

Az Alkotmánybíróság a 993/B/2008. AB határozatában megállapította, hogy „a »törvényes bírótól való elvonás tilalma« [...] – az önkényes ügyelosztási renddel szemben – az eljárás résztvevőit megillető biztosíték, aminek csak egyik eleme a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló **2011. évi CLXI. törvény** (a továbbiakban: Bszi.) szabályaira épülő szolgálati beosztás szisztémája. Annak megítélésakor, hogy a konkrét ügyben ki tekinthető törvényes bírónak, ugyanilyen súllyal jönnek számításba – többek között – az eljárási törvénynek a hatáskörre, illetékességre, a jogorvoslati rendre és a tisztességes eljárás követelményének biztosítására vonatkozó további rendelkezései. **Az pedig éppen a törvény előtti egyenlőség érvényesülését szolgálja, hogy az említett jogszabályok mindenki számára olyan bíró közreműködését garantálják, akitől az ügy tárgyilagos megítélése nyilvánvalóan elvárható.** {Idézi a 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [33]}

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint **mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyét a törvény által felállított bíróság bírálja el.** A törvény által felállított bíróságra vonatkozó követelmény magában foglalja a **törvényes bíróhoz való jogot**, vagyis azt, hogy egy konkrét ügyben az eljárási törvényekben megállapított általános hatásköri és illetékességi szabályok szerint irányadó bíróság járjon el. Ezt az alkotmányos elvet a Bszi. az alapelvek között úgy fogalmazza meg, hogy **senki sem vonható el törvényes bírójától** [8. § (1) bekezdése]. Ezen túlmenően a Bszi. ismeri a törvény által rendelt bíró fogalmát, aki pedig az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró [8. § (2) bekezdés]. Az ügyelosztási rendet az objektivitás és a személytelenség biztosítása, az önkényesség kizárása érdekében előző évben állapítja meg a bíróság elnöke, amely a tárgyéven kizárólag szolgálati érdekből vagy a bíróság működését érintő fontos okból módosítható [9. § (1) bekezdés] {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]}.

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint ugyanakkor a jogállam legfontosabb eleme a jogbiztonság, amelynek ki kell terjednie a jog egészére és egyes részterületeire is. A jogbiztonság egyrészt megkívánja a normavilágosságot, másrészt követelményt támaszt az egyes jogintézmények irányában is, amely szerint működésüknek előre kiszámíthatónak és előreláthatónak kell lennie. A jogállam értékrendjének egyik legfontosabb pillére a jogállami garanciák érvényre juttatása a jogintézmények működése során. Ezek hiányában sérül a jogbiztonság, a jogszabályok következményeinek kiszámíthatósága, és esetlegessé válhat az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított alapvető jogok érvényre jutása is.

Álláspontunk szerint a „jogerős ítélet” meghozatala során másodfokon hozott érdemi döntés meghozatalában törvény által kizárt bíró vett részt, ez a tény azonban sérti a tisztességes eljáráshoz való jogunkat. A Bjt. szerint ugyanis nem vehet részt az ügy másodfokú elbírálásában az, aki az első fokú eljárásban részt vett [rég. Bjt. 72. §, Bjt. 116. § (3) bekezdés].

A felperes e körben előadja, hogy a másodfokú eljárás során az ítélező tanács elnöke olyan bíró volt, aki a „jogerős ítélet” meghozatalát megelőzően a Zalaegerszegi Törvényszék Gf. IV. 30.160/2012/6. sz. ítélete szerint az említett ügy előadó bírója volt, ugyanakkor kétséget kizáróan ezen ítélet szolgált alapjául az elsőfokú „Ítélet” III. pontjának tanúsága szerint arra is, hogy a „a bíróság a tényállást a felek a felülvizsgált, jogerős ítéletben rögzített tényállással egyezően határozta meg.”

Ezzel kapcsolatban hivatkozunk az Alkotmánybíróság joggyakorlatára is mely szerint a polgári eljárásjog általános szabályaihoz kötődő bírói gyakorlat azt mutatja, hogy az ügy első fokú elintézése alatt nemcsak a megtámadott érdemi határozat meghozatalában való részvételt, hanem minden olyan eljárási cselekményt érteni kell, amely az érdemi döntés meghozatalához vezetett, vagy arra kihatással lehetett. Ezt támasztja alá a BH1991.154. is, amely kimondja, hogy: „Az állandó bírói gyakorlat szerint az ügy első fokú elintézése alatt nemcsak a megtámadott érdemi határozat meghozatalában való részvételt, hanem minden olyan eljárási cselekményt érteni kell, amely az érdemi döntés meghozatalához vezetett, vagy arra kihatással lehetett.” (Ezen bírói gyakorlatot erősíti a BH1978.489., a BH1997.214., és a BH2002.461. is.) A Pp. által meghatározott – és a bírói gyakorlat által több szempontból behatárolt – kereteken túlmenően a hivatkozott törvényi szabály egyértelműen fogalmaz.

A jelen esetre konkretizálva ez azt jelenti, hogy a Bjt. kizárásra vonatkozó szabályai már magát a másodfokú eljárásban való részvételt is tiltják a tanács elnöke részére, nem csak az ügy érdemi elintézésében való esetleges közreműködést. Tekintettel arra a tényre, hogy a felperes által a Pécsi Ítéltábla illetve [redacted] tanácselnök kizárására irányuló indítványa alapján a Pécsi Ítéltáblának módja lett volna a kizárási okra figyelemmel lenni, álláspontunk szerint ezzel a felperes tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme megvalósult.

Ezzel kapcsolatban utalunk továbbá az 67/1995. (XII. 7.) AB határozatban megfogalmazottakat, amely szerint: „A pártatlan bírósághoz való alkotmányos alapjog az eljárás alá vont személy iránti előítéletmentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja a bírósággal szemben. Ez egyrészt magával a bíróval, a bíró magatartásával, hozzáállásával szembeni elvárás, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény: el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében.” (ABH 1995, 346, 347.)

V.

Kérelem

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az előzőekben kifejtetteket összefoglalva indítványozom, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Pécsi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Gf. V. 40.033/2014. sz. ügyben hozott /15. számú ítélete az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében biztosított alapjogunkat sérti, az Alaptörvény, hivatkozott rendelkezései téves értelmezésén alapul; és mindezekre tekintettel semmisítse meg azt.

Tisztelt Bíróság!

Kérem továbbá, hogy az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján a T. Bíróság szíves intézkedését arra vonatkozóan is, hogy az alkotmányjogi panaszban támadott döntések alapján általunk fizetendő első és másodfokú eljárási illeték és perköltség (amelynek együttes összege 700.000,- Forint perköltség és 4.000.000,- Forint eljárási illeték) fizetésére vonatkozó kötelezettségemet az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig felfüggesztésre kerüljön.

Szíves eljárásukat megköszönve

Kelt Budapest, 2015. év május hónap 24. napján

Tisztelettel:

[Redacted]
kényszerűen

Mellékletek:

- K/1 – [Redacted] budapesti közjegyző tanúsítványával ellátott online cégkivonat eredeti példánya.
- K/2 – A Pécsi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Gf. IV. 30.160/2012. sz. ügyben 2012. november 15-én /6. számon hozott jogerős ítélete.
- K/3 – A Zalaegerszegi Törvényszék, mint elsőfokú bíróság által 4. G. 40.029/2014. sz. ügyben 2014. május 14-én hozott /7. sz. ítélete.
- K/4 – A Pécsi Ítéltábla Gf. V. 40.033/2014/2. számú 2014. július 8-án kelt végzése.
- K/5 – A Pécsi Ítéltábla Gkk. VI. 40.004/2015/2. számú 2015. január 8-án kelt végzése.
- K/6 – A Pécsi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Gf. V. 40.033/2014. sz. ügyben 2015. február 26-án /15. számon hozott jogerős ítélete.